

دکتر محمد علی زنجبیر
▪ کارشناس مسائل ایران و آمریکا
▪ همکار در مرکز مطالعات آمریکا

تأثیر انتخابات ۲۰۲۲ آمریکا بر نحوه تعامل ایران و آمریکا

پی بررسی سناریوهای احتمالی انتخابات پیش رو و نقش آن در نحوه تعامل با ایران است.

ابر چالش ایران و آمریکا

برای فهم بهتر میزان تأثیرگذاری این انتخابات در نحوه تعامل ایران و آمریکا، لازم است تا ابر چالش ایران و آمریکا فهم شود؛ لذا باید واقعیت آمریکا و اهداف راهبردی آن را شناخت. واقعیت این است که نخبگان جهانی با یک «دروغ بزرگ»، راجع به آمریکا مواجه هستند؛ دروغ بزرگی که سیستم ایگارشسی حاکم بر آمریکا، در قالب‌های مختلفی سعی دارد تا آن را تلقین کند و لیبرالیسم را به عنوان پایان عصر ایدئولوژی‌ها و بهترین و کامل‌ترین شیوه زندگی در ساحت‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی معرفی کند. حال آنکه خود لیبرالیسم، تئولوژی، دین و ایدئولوژی ایگارشسی در عصر جدید است. در واقع، لیبرالیسم ادامه پروتستانیسم مسیحی است که نقش ایدئولوژی و نخ تسبیح

چند وقت دیگر، انتخابات کنگره یا بخش مربوط به قوه مقننه آمریکا، برگزار خواهد شد که رأی دهندگان آمریکایی، کل اعضای مجلس نمایندگان و یک سوم از اعضای مجلس سنا را انتخاب خواهند کرد. امری که می‌تواند موازنه قوا در کنگره آمریکا را به نفع جمهوری خواهان تغییر دهد. دموکرات‌ها هم اکنون در هر دو مجلس نمایندگان و سنا، اکثریت شکننده‌ای دارند. عده‌ای از تحلیلگران، فارغ از فهم عمیق واقعیت ساختار آمریکا و عنایت به *deep state* یا دولت پشت صحنه، با نگاهی خوش بینانه تصور می‌کنند که نتایج انتخابات در آمریکا، چه در انتخابات مجلس نمایندگان و چه در انتخابات ریاست جمهوری، تأثیر شگرف و بزرگی بر نحوه تعامل با ایران می‌گذارد و نگران رأی آوری جمهوری خواهان هستند، حال آنکه با بررسی واقعیات ساختار آمریکا و ابر چالش این کشور، متوجه خواهیم شد که رأی آوری هر کدام از احزاب، تفاوت ماهوی و راهبردی در نحوه مواجهه با ایران ایجاد نمی‌کند. از این رو، یادداشت حاضر در

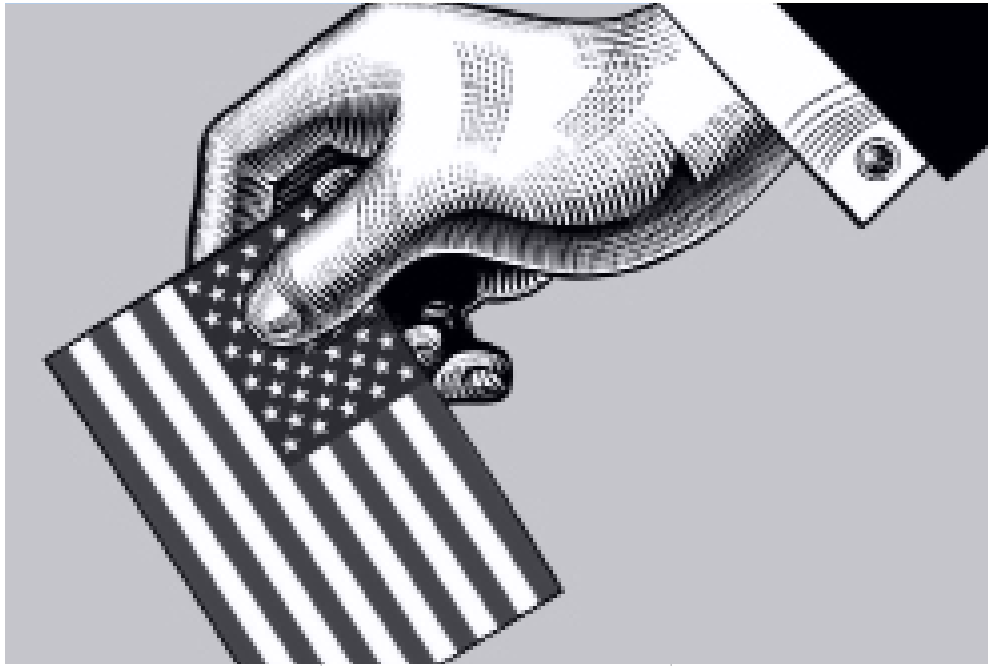
تمدن غرب، به پیشرانی آمریکا را در زمانه کنونی دارد. آمریکا، تجلی لیبرالیسم و جایگزین بریتانیا برای ادامه تمدن آنگلو آمریکایی بعد از جنگ جهانی دوم است؛ لذا تثبیت و توسعه تمدن آنگلو آمریکایی، راهبرد کلان آن است. برای دستیابی به این راهبرد، کنترل غرب آسیا و حوزه تمدنی اسلام از منظر استراتژیست‌های غربی و البته از حیث واقعی، امری ضروری است. کنترل غرب آسیا نیز از طریق ایجاد بی‌ثباتی دائم و ساختاری انجام می‌شود و برای ایجاد بی‌ثباتی دائم، سیاست‌های سه‌گانه‌ای طراحی شده است که عبارت‌اند از: ۱- ایجاد کشورهای غیر وایبل و وابسته که ادامه نظم و سیستم سایکس پیکویی است؛ ۲- ایجاد و حمایت از سیستم‌های سیاسی وابسته و دیکتاتور و ۳- ایجاد و حمایت از سیستم‌های اقتصادی الیگارشیک و وابسته. ایران پسا انقلاب، تجلی اسلام راهبردی در عصر حاضر است؛ اسلامی که در پی ایجاد تمدن نوین اسلامی در سطحی جهانی بوده است. لذا ایجاد و توسعه تمدن نوین اسلامی، راهبرد کلان

ایران بوده که برای دستیابی به این راهبرد، کنترل غرب آسیا و حوزه تمدنی اسلام - که مرکز تعاملات جهانی است - امری ضروری و حیاتی است. برای این کنترل، باید ثبات دائمی و ساختاری ایجاد شود و برای ثبات دائم، سیاست‌های سه‌گانه‌ای در این کتاب ارائه شده است که عبارت‌اند از: ۱- حمایت از سیستم‌های سیاسی مردمی و مستقل؛ ۲- حمایت از سیستم‌های اقتصادی مردمی و مستقل و ۳- ایجاد کشورهای وایبل با توانایی بقای مستقل. در واقع، آمریکا و ایران بعد از انقلاب اسلامی، چالشی فراگیر و همه‌جانبه در میدان‌های مختلف داشته‌اند که این درگیری را از منظر دینی، جهاد سه‌گانه و از منظر علوم، استراتژیک جنگ سرد می‌نامند. به بیان دیگر، آمریکا پیشران تمدن موجود غرب است و هیچ استراتژی مستقلی از سوی کشور دیگری را بر نمی‌تابد، در حالی که ایران، به برکت اسلام و انقلاب اسلامی و بهره‌گیری از جذابیت‌های نرم ایدئولوژیک و موقعیت ژئوپولتیکی خاص، می‌خواهد پیشران تمدن نوین

اسلامی باشد، لذا این دو کشور در یک ابرچالش راهبردی تمام‌جانبه، قرار دارند که هر دو، اهداف راهبردی خاصی برای خودشان دارند.

راهبرد آمریکا در قبال ایران

حیاتی‌ترین و کلیدی‌ترین نقطه دنیا، غرب آسیا است، جایی که هر قدرتی آن را در اختیار داشته باشد، می‌تواند حاکمیت دنیا را در اختیار داشته باشد. جالب این است که در غرب آسیا، مهم‌ترین کشور از ابعاد مختلف ایران است. لذا آمریکا برای ایران قبل از انقلاب، یک نقش مبتنی بر راهبرد و استراتژی جهانی ایالات متحده، تعریف کرده بود؛ اینکه ایران «حافظ منافع» آمریکا در خاورمیانه یا غرب آسیا باشد. ژاندارمی که نقطه ثقل سیاست‌های آمریکا برای تداوم نظم آمریکایی باشد. با پیروزی انقلاب اسلامی و استقلال راهبردی - که نقطه کلیدی انقلاب اسلامی است - و طراحی نقشی جدید برای ایران مبتنی بر اهداف راهبردی انقلاب، آمریکا مهم‌ترین شریک راهبردی و مهم‌ترین کشور منطقه را از دست داد.

شیوه اجرایی این راهبرد است. جمهوری خواهان شیوه دفعی و فشار حداکثری برای تغییر رژیم را دنبال می‌کنند، اما دموکرات‌ها با شیوه تدریجی، به دنبال استحاله درونی نظام ایران هستند.

جمع‌بندی

با توجه به واقعیت ساختاری آمریکا و اهداف راهبردی این کشور در قبال ایران، انتخابات درون آمریکا و رأی آوری هرکدام از احزاب، هیچ تأثیر خاصی در نحوه تعامل آمریکا با ایران نخواهد

کند. نکته‌ای که متأسفانه بسیاری از نخبگان به آن عنایت ندارند. در طراحی و اجرایی کردن این هدف راهبردی، deep state یا دولت در سایه که عبارت‌اند از الیگارش‌ی و سرمایه‌داران حاکم در آمریکا - که یک درصد جمعیت را شامل می‌شود- نقش اصلی را دارند و هر دو حزب آمریکایی، بازیگران این دولت پنهان و الیگارش‌ی حاکم محسوب می‌شوند، لذا هر دو حزب در اهداف راهبردی آمریکا و رژیم چنج، متفق‌القول هستند و تنها تفاوت آن‌ها در

از این رو، راهبرد میدانی آمریکا در طول این سال‌ها، همواره رژیم چنج و بازگرداندن ایران به نقش راهبردی پیش از انقلاب است. در واقع، آمریکا ایرانی را می‌خواهد که ذیل استراتژی جهانی آن‌ها حرکت کند، نه اینکه خودش استراتژی و کنشگری مستقلی در مقابل آنان داشته باشد. یک گاو شیرده که نفت و گازش را بفروشد و به دلار تبدیل کند تا با آن دلارها، از آمریکا تجهیزات نظامی بخرد و با آن تجهیزات، منافع آمریکا در منطقه را حفظ

پرونده ویژه

به بیان دیگر، هرچقدر هیئت حاکمه آمریکا دچار اختلافات، درگیری و تنش‌های بزرگ در درون باشند، آنگاه ایران، می‌تواند اهداف راهبردی خود در سطح منطقه‌ای و جهانی علیه دولت آمریکا را اعمال کند. پس انتخابات آمریکا، می‌تواند آبستن حوادثی باشد که بر روی نحوه تعامل ایران با آمریکا، مؤثر واقع شود.

تشدید درگیری با روسیه و چین، اراده جدی ایران در اخراج آمریکا از منطقه خاورمیانه و از جمله مسائل و اختلافات به جا مانده از انتخابات ریاست جمهوری دوره قبل، به شدت فضایی شکننده است و اگر انتخابات آمریکا صحنه درگیری مجدد دو حزب سیاسی شود و دوباره مجبور شوند تا از قوه قاهره بهره گیرند، آنگاه چالش بزرگی برای لیبرال دموکراسی ایجاد می‌شود که این امر، می‌تواند با توجه به شکنندگی عمیق چهره آمریکا در سطح جهانی، در بالا گرفتن دست برتر ایران مؤثر باشد؛

داشت و بسیار خام‌اندیشی است، اگر فکر کنیم که این انتخابات، تأثیر شگرفی در نحوه تعامل آمریکا با ما خواهد داشت. تجربه نشان داده است که اتفاقاً در دوره دموکرات‌ها، شدیدترین و نظام‌مندترین تحریم‌های طول تاریخ بشریت، علیه ایران اعمال شده است و هیچ تفاوتی در ساحت راهبردها با جمهوری خواهان ندارند. البته ذکر این نکته ضروری است که فضای داخلی آمریکا با توجه به حضور ترامپیست‌ها، شکست مفتضحانه آمریکا در افغانستان، افول روزبه‌روز قدرت جهانی آمریکا،

